

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Češka pasivna politika.

D. V. — V organih dr. Riegerja smo brali v poslednjem času poziv do vseh federalistov v Avstriji, kateri bi se naj zopet enkrat sešli, ter sklenili o bodočem svojem delovanju. Kdo izmed raznolične opozicije v Avstriji ne čuti žive potrebe, da se združijo dozdej razkosane moči, ter da se doseže popolno porazumljenje ne samo v cilju, ampak tudi v sredstvih, s katerimi se ima določen cilj doseči. Žalostno, pa resnično je, da opozicija, h kateri pripadajo Čehi in Moravani, Slovenci, Dalmatinci, in nemški konservativci, nij niti, kar se političnega programa tiče, niti zastran sredstev, jednih in istih mislij. Zato nam vladajoča stranka po pravici oponaša, da zdanja opozicija, bodi si, da v državnem zboru sedi ali se zvonaj njega kuje, nij sposobna za vladanje (regierungsfähig), ker je samo v negativnem smislu jedina: da bi vrgla vladajočo stranko, a pozitivno bi ne mogla delovati, ker še skupnega programa nema.

Češkemu programu podlaga je zgodovinsko ali historično pravo, katerega izvor so fundamentalni članki; ta cilj pa mislijo Čehi doseči pōtem pasivnosti. Naš slovenski program, zjedinenje vseh Slovencev v eno administrativno skupino — zjedinenja Slovenija — protivi se zgodovinskemu pravu, se naslanja na tisto idejo, katera je v našem veku najmočnejši faktor v državnem in ljudskem življenju, na idejo narodnosti. Fundamentalnim člankom pa bi mi Slovenci, kakor sploh vse južne avstrijske dežele, tudi iz materialnega obzira nikoli ne mogli pritrčiti, ker tako obširna samouprava, kakoršno Čehi za češko kraljestvo zahtevajo, bi nam nakladala neznosljivih bremen.

Moravani nekako v sredi stoje mej Čehi in Slovenci, naslanjajo se bolj na narodno, nego na zgodovinsko pravo, ter so uže davno opustili pasivno politiko, in kakor Slovenci volijo poslance, in jih tudi pošiljajo k delu v vse postavodajalne zборе.

Dalmatinci se sklicujejo na zgodovinsko pravo, vsled katerega zahtevajo združenje Dalmacije s trojedno kraljevino, a oni za ta svoj cilj ne delajo pōtem pasivnosti, ampak hodijo v deželni in državni zbor.

Konservativni poslanci iz Zgornje Avstrije, Zgornjega Štajerskega in Tirolskega imajo pred vsem svoja konservativna načela pred očmi, želé si neko samoupravo dežel, — narodnostnim skupinam nijso pravi prijatelji — a češkim fundamentalnim člankom tudi oni ne pritrjujejo. Gledé politične delavnosti nijso složni mej soboj, a večina je za aktivno postopanje.

Kaka različenost tedaj v cilju in v sredstvih! Tu zgodovinsko, tam narodno pravo,

tu pasivnost, tam aktivnost! Kako torej zjediniti vse te razne faktorje, da bi v državi, v javnem življenju in v vseh političnih vprašanjih ono rolo igrali, katera jim gre, kot večini avstrijskih narodov? In sme se upati, da se doseže taka jedinstvo? Ako se človek na poslednjih petnajst let nazaj ozira, bi res obupaval nad povoljnim uspehom, kajti bilo je v tem času uže mnogo federalističnih shodov v Pragi in na Dunaji, a razbili so se vsi nad češko trmoglavostjo. Češki plemeniti fevdalci, — in le ti so vodili dozdej češko politiko — so na te shode le prišli z namenom, vse druge za pasivno politiko pridobiti. Ker je grof Clam-Martinic svojo aristokratsko jezo nad državnim zborom l. 1863 hotel spuščati za to, da se je ta bil predrznil, njega voliti za poverodjō, izstopil je iz zbora, in postal od tistega časa fanatičen zagovornik pasivnosti. Češki narod je s tem v pest prišel nekim fevdalcem, katerih jeden, znani grof Thun, je bil kot nekdanji absolutistični minister zagrižen protivnik vseh Slovanov in najhujši germanizator.

Ako tedaj g. dr. Rieger misli sklicati federalistični shod, pozdravljamo gotovo vsi njegovo inicijativo z velikim veseljem, kajti skrajni čas je, da se cela opozicija dogovori in zjedini o skupnem bodočem političnem delovanju. Ako nas pa g. dr. Rieger k shodu zopet le vabi, kot „schleppträger“ Thun-Martiničev in nam družega ne ve povedati, nego da Čehi še za naprej ostanejo „pasivni“, potem je škoda za pot in čas.

Češka pasivnost je imela nekaj pomen in saj nekaj upanja do zmage, dokler nova avstro-ogerska nagodba nij bila gotova in dokler položaj v vnanjih političnih vprašanjih nij še bil jasan. Na ta dva slučaja je dr. Rieger vedno kazal, češ, ne moreta se rešiti brez Čehov.

A zmotil se je. Razmere so zdaj saj toliko in na tak čas urejene, da kake velike državne akcije nij pričakovati.

Morda bi bilo drugače šlo, ko bi bili Čehi Magjare, ki so seveda po srečnem slučaju vse dosegli, ne samo posnemali v pisanih protestih, ampak tudi v drugem delovanju. Magjari so se tačas branili davke plačevati, ker po njihovem mnenju nijso bili postavnim pōtem raspisani. Čehi so leto za letom svoje papirnaté proteste pošiljali državnemu zboru, a s tem je cela opozicija bila pri kraji. Tako pasivnost lahko prenaša vsaka država in vsaka vlada.

Škodili pa Čehi nijso samo sebi, ampak vsemu avstrijskemu Slavjanstvu. Zdrobljeni smo v male oddelke brez posebne veljave, ker nam manjka krepkega jedra čeških narodnih poslancev. Dokler nijsmo vsi saj v glavnih potezah svoje avstrijsko-slavjan-

sk e politike in taktike jedini, ostanemo kljubu velicemu številu avstro-slavjanskih narodov slabi in hegemoniji ustavoverne stranke podvrženi. Čehi naj opuste neplodno kujanje, naj stopijo zopet v dejanje in na čelo opozicije in prepričani smo, da s združenimi močmi dosežemo skupni cilj: okrepčanje svojih narodov v narodnem, duševnem in materialnem obziru.

Najnovejši čin angleške politike v orjentu,

zavzetje otoka Cipra in defenzivna zveza s Turčijo v Aziji, probudil je po vsej Evropi silno iznenadenje in začudenje. Vsi narodje in vsa glasila mu veliko važnost pripisujejo, a o nasledkih različno sodijo.

Bismarkova „Nord. Allg.“ meni, da z okupacijo Cipra in s pogodbo 4. julija s Turčijo je Anglija roko položila na vse posestvo, karga ima Turčija v Malej Aziji, kolikor ga odslej Rusiji ne pripada, in se bode odslej menj kakor zaveznica, kakor se lepše glasi to ime, nego kakor upraviteljica in naslednica Anatolije in Armenije postopala.

Francozje so tudi kar ostrmeli, ko so slišali, kaj so Angleži na tihem skovali. Njih časniki se različno izražajo, a vsega mnenja še ne povedo. Dobre volje in zadovoljni nijso.

Še menj Italijani. Vladni list „Dirito“ javlja, da je ta čin Anglije v Italiji malo prijaznosti vzbudil. Sicer pa list končuje svoj članek: „Za zdaj moramo reči, da je vprašanje zarad Cipra novo, stoprav od včeraj nastalo, vprašanje, ki zadeva interese držav ob srednjem morji, katerim državam se bode brez dvombe dalo svobode in časa, premisliti, predno povedo, kaj mislijo o konvenciji turško-angleške od 4. julija.“ Torej Italijani na prvi mah kar ne vedó, kaj bi rekli.

Angleži nijso složni. Vladna stranka je zadovoljna in Beaconsfielda hvali, da je pridobil tako važno mesto, iz katerega si Britanija mora braniti svoj trgovski pot v Indijo. „Times“ pravijo, da bode to osvojenje Cipra občno zadovoljnost vzbudilo po Angliji. „Daily Telegraph“ meni, da je ta okupacija mojstersko delo dalečvidečega angleškega ministertva. Na ta način je Anglija brez vojske dobila v Aziji večji vpliv. Le liberalne angleške stranke glasilo „Daily News“ so proti tej okupaciji Cipra, in zveze s Turčijo v Aziji in pravijo, da si s tem Anglija naklada strašno veliko odgovornost na vrat. Angleška vlada je prevzela nalogo, ki bode strašno denarja stala, vedne boje, in nevarnosti rodila, nalogo, katera še nikdar v zgodovini nij zadovoljnosti prinesla.

Ruskih glasov v tem hipu še nemamo.

Skoro brez dvombe pa je, da se je vse zgodilo vsled dogovora z rusko vlado. Šuvalov in Beaconfield sta se v tem pogodila bila. Rusija vpliva na evropski, Anglija na azijski del Turčije. Slabo za Slovanstvo to valjda ne bode, ker vidimo, da tisti, ki najbolj vpijejo zdaj, niso prijatelji Slovanstva.

Kar se tiče ustavovernih „naših“ avstro-nemških listov, ali niso zadovoljni, ali pa še ne vedo, kaj bi rekli. „Deutsche Ztg.“ se šteje mej prve in pravi, da ker se Anglija v tej pogodbi zavezuje samo azijsko zemljišče Turčije braniti, izdano je evropsko turško zemljišče indirektno Rusiji, mala Azija pa preide v gospodstvo Angležev in njih trgovine. — „N. Fr. Pr.“ v večernem listu od 9. t. m. vpraša: „Kakšna iznenadejanja nam bode kongres še na dalje prinesel? Moremo se le še temu čuditi, da se je možno sploh še čemu čuditi v tem slavnem poletju.“ — A oficijozna stara „Presse“ v prvem članku 10. t. m. piše: „Nij mogoče uže denes izpremembo stvari v njih celej raztežnosti premeriti, ki se zdaj vrši v orijentu. Le jedno se more trditi z gotovostjo: od početka tega stoletja nij se zvršilo nobeno historično dejanje, ki bi se moglo primerjati zdanjemu sklepu mira. Črez mrtvo truplo Turčije koraka Evropa k orijentu in nova perijoda gospodarkega in kulturnega prerodenja v vzhodu se odpira...“

Mar nijsmo Slovanje v Avstriji od nekaj uže to prorokovali. Zakaj se nij poslušalo, zakaj nijsmo stopili uže davno z Rusijo v zvezo za to rešenje stvari, da bi bile tudi za našo monarhijo bolj ugodne?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. julija.

V našej notranjej politiki je nastala neka tišina. Ministri so se razšli v kopelišča. Le o mobilizaciji ki se vrši, govori svet mnogo, a nam o tem pisati, kakor smo uže povedali, nij dovoljeno.

Včeraj smo na tem mestu poročali, da tudi češki „Narodni Listy“ so v principu za to, da se snide shod avstrijskih federalistov. Izostal pak je nam bil stavek, da „N. L.“ terjajo, da je treba Čehom samim prej dogovoriti se in skleniti, kaj hoté za sebe in za Češko, predno druge federaliste vabijo.

Hrvatske nove volitve v sabor bodo 15. avgusta. Torej ne bode mnogo časa za priprave.

Vnanje države.

Na kongresu se vprašanje o Batumu še vendar nerešeno nekoliko zavlačuje. Zadnji telegram namreč poroča: Čuje se, da je kongres sklenil, batumsko vprašanje izročiti komisiji, katera naj ga z večino glasov reši. Vendar javlja oficijozna pruska „Provinzial-Corr.“, da se vsa vprašanja na kongresu poljno rešujejo in da bode soboto mir podpisan.

Nekateri so se bali, da bode nenadejano vprašanje o zasedenji Cipra kongres razbila; to se nij zgodilo, kar je znamenje, da Rusija nema nič proti vsemu temu. Res „Pol. Corr.“ poroča, da je Šuvalov uže tri tedne o vsem podučen bil.

Glede **Bosne** javljajo „Times“, da srbski poveljnik na Javorji poroča belgradskej vladi, da je Osman-paša prišel s svojim generalnim štabom in s 30.000 možmi v Bosno. To so pač menda le želje srbskega poveljnika. Preko Dunaja se namreč poroča narobe: Porta je nazaj vzela ukaz naj vmaršira 20.000 mož v Bosno. Izpraznjenje te provincije se začne od strani Turkov z začetkom prihodnjega tedna Veli paša bode izročil trdnjave Filipoviću.

Iz Berlina se javlja, da je atentatar **Hödel** bil 10. julija na smrt obsojen.

Poslušal je mirno sodbo pa rekel, da je nedolžen.

Dopisi.

Iz Ljubljane 11. julija [Izv. dop.] („Deutsche Kehlen.“) „Laib. Zeitung“ in „L. Tagblatt“ sta poročala, kako velikan-sko slovesnost je bil Vesteneck priredil zadnjo nedeljo v Litiji pevcem filharmonikarjem. Oba lista pa sta pozabila referirati, kaj se je zgodilo, ko so pevci zvečer prišli na kolodvor v Litiji. Ne vem ali je bil tisti nemški zastopnik „deutsche Kehlen“, ki je kmalu po krškejšolskejši slavnosti „Slovenskemu Narodu“ pisal znano ošabno nemško pismo zraven ali ne, — škoda pa je če nij bil, kajti tu bi bil „ad oculos“ videl, kaj je „deutsche bildung und deutsche intelligenz“.

Komaj so namreč prišli pevci na kolo dvor v Litiji, kar se začne mej soboj kregati in to tako škandolozno, da so drugi na kolodvoru navzoči ljudje kar strmeli. Pridevali so si take „ljube“ priimke, da nam nij mogoče vseh ponoviti, ker ne živimo več v Shakespearovoj dobi. Od Litije počenši so se ti „pevci“ celo pot do Ljubljane vladali na tak način, da jaz uže nemam rešpeka pred to „kulturo“. Desetletne šolarje bi smelo biti sram, ako bi se tako obnašali. Vsled tega prepira je baje nastala v pevskem zboru filharmoničnem velika razdražba, in iztopilo je baje uže osem pevcev. Več jih še izstopiti namerava. Torej „Tagblattarji“ pometajte pred svojim pragom.

Iz Spodnje Šiške 10. julija. [Izv. dop.] V nedeljo popoldne je napravila naša čitalnica prvo svojo besedo z loterijo, godbo in plesom na vrtu pri „Guziju“. Reči smemo, da se je veselica vršila povsem dobro, kar vsacega tem več veseli, ker nam je dež prvo slavnost odpretja naše čitalnice tako sitno zaprečil.

Ob 5. uri prišel je Sokol s zastavo iz Ljubljane in je bil od zbranega občinstva navdušeno sprejet. Vrle naše dekleta pozdravile so ga pred slavolokom, in gospica P. Keršič je v imenu teh ovenčala sokolsko zastavo mej pokanjem možnarjev. Vojaška godba je svirala našo slavno narodno pesen „Naprej“. Na to je odzdravljaj gospod F. Drenik, starosta Sokola, v daljšem govoru, kateri je bil z gromovitimi živio-klici in „dobrodošli“ odzdravljen. Se ve da si naša dekleta nijso dale vzeti priložnosti, da ne bi bile okinčale Sokolcev tudi s šopki.

Po malem prestanku začne se potem vršiti beseda. Gosp. Adamič je pozdravljaj došle goste v imenu čitalnice, ozrl se malo na zgodovino mladega društva in naznanil, da šteje dozdej čitalnica 67 pravih in tudi nekaj podpornih udov, pričakuje pa še, da jih bode še mnogo pristopilo, ko uvidijo, da čitalnica pošteno dosega postavljeno si nalogo. Mej prestanki je igrala godba tukajšnjega hrvatskega polka izključljivo le slavjanske pesni in zvečer se nij pozabilo napivati na njih zdravje, temveč, ker otidejo še ta teden na slavjanski jug.

Gospica P. Keršič je deklamovala s prijetnim glasom „Nijsem Talijanka“ in bila je od občinstva gorko pohvaljena. Burni živio-klici pozdravili so pa trojico, ki je nastopila za tem na oder v narodnej obleki s pečo, in ko je nehala gospa našega spoštovanega g. predsednika deklamovati „Od konca“, bili so dobroklici tako živahni, da je morala še enkrat

ponavljati, in ko za tem nastopijo pevci ljubljanske čitalnice dvakrat, bilo je priznanje in zadovoljstvo občno. Loterija se je zvršila v lepem redu, in ko se je začelo mračiti, zavrtel se je mladi svet na prostem, mej tem, ko je druga gospoda navdušeno popevala narodne popevke in se napitnica vršila za napitnico, kakor: na našega presvitlega cesarja, na vrle Sokolce in njih starosto, na slavno znane pevce ljubljanske čitalnice, na našega predsednika itd.

Žalibog, da je moral „Sokol“ ob 10 uri uže otiti, ker zabava je bila res živahna. Spomnili smo se še le, da je treba iti k počitku: „ko mežnar zazvonil je dan“, — se ve da malo pozno pa — ker so nam tudi naši stari možaki polni zadovoljnosti zagotavljali, da takega veselega dne še nij videla Šiška, bilo je se ve da vse njih misli, in ker od — veselja ločiti se je teško.

Iz novomeškega okraja 11. julija [Izv. dop.] Razveselila nas je novica, da smo dobili v osobi profesorja A. Derganca v Novem mestu, novega šolskega nadzornika v našem okraju. Kolikor slišimo iz gotovih virov, je omenjeni gospod profesor priljuden mož, in tudi ne sovražnik slovenskega jezika, v katerem tudi rad občuje. Naloga, katera mu je zdaj naložena, pač nij lahka, ako bode vestno svoj posel opravljal. Nadejamo pa se, da bode vso svojo pozornost obrnil na to častno nalogo, da bode marljivo neutrudeno delal za povzdigo narodnega šolstva, in narodne omike, da bode zaštitnik šolskih postav, in varuh učiteljskih interesov, in slovensčine v šoli. Mislimo, da se ne bomo prevarili v zaupanji, katero uže naprej v njega stavimo.

Iz Štajerskega 8. julija. [Izv. dopis.] Gospod M. Reiser v Mariboru si pač nij domišljeval, da bode zraven našega velikan Autona Slomškega imenovan. Denes ga čast doleti, da se njegovo ime zraven imena tega slovenskega patrijota imenuje. Zaslužil je to mesto pri Slomškovejši slavnosti, in vsak naš človek bode, slišavši ta imena, kmalu oba spajal in imel prave pojme o značajih nositeljev teh imen. Seveda nekaj bode razločeval: Slomškega bode jemal kot osobo, kot patrijota, dobrotnika slovenskega naroda, g. dr. Reiserjevo ime mu bode bolj indiferentno, ali celo stranko, katerejši ta mož pripada, bode imel pred očmi, če bo to ime slišal.

Slovenci smo mali narod in naša zgodovina je žalostna; v naših deželah bije se boj manjše rase z večjo; za gospodarstvo v tej lepejši slovenskej deželi, svojim Bledom, svojo Solčavo, svojimi gorenjskimi velikani, svojo ljubo Adrijo; za last teh prekrasnih pokrajin na Dravi, Sotli, Savini in Savi gre boj, in po tem krepkem, lepem človeku Gorenjcu, in tem nadarjenem Slovencu sploh gre bitva in vprašanje se rešuje: ali bo ta človek nositelj nemške, ali slovanske civilizacije na tem lepem kosu južne Evrope, na slovenskih tleh. — V prejšnjih časih reševal je absolutizem to vprašanje absolutistično po svojih najvišjih organih in to še nij bilo tako hudo, akoravno se je po tem sistemu dosti nemških kolonij postavilo mej Slovence, in tako napotilo nekaj naše zdajšnje razmerje. Zdaj se drugače rešuje reč; prej je bil birokratizem sam naš „kultivator“, — zdaj je cela stranka, in ubogi črevljarček, kakor bogati rentjé je angažiran v boju te stranke z domačo, in to

je huiše, ker boj se bije v vseh razmerjih našega javnega in privatnega življenja.

Mi Slovenci smo z veseljem pozdravljali pričetek ustavnega življenja v Avstriji; naša mladež je bila najti mej prvoborci za svobodo leta 1848, ko se je terjala ustava; bilo je morebiti našemu Preširnu, gledajočemu jasnejšo narodovo bodočnost, to lepše, človeka urednejše državljansko življenje pred očmi. Mislilo se je, zdaj nas ne bo več absolutizem nemški uniformiral, zdaj imamo prosto pot, si pohoščati tako urediti, da bo komu podobno, zdaj smo prosti državljani in §. 19 državnih osnovnih postav nam daje zagotovilo, da smemo na domačej slovanskej podlagi se razvijati. Marsikateremu domoljubi je morebiti lepa narodova bodočnost se predstavljala; mislil je: Nemec v naših deželah se bode našega jezika učil; naša mladež, ki dalje v šole hojeva, se bode nemškega učila; Nemec bode kot gost mej našim ljudstvom si prizadeval, gostoljubnost s tem čislati, da bode pomagal delati na to, da se naš narod slovenski povzdigne do večje omike, in složno bomo vsi brez razločka služili skupnej domovini, in stranke se bodo le delale tako, da bode jedna konservativna, druga napredna, o glavnej reči pa: narodova kultura je le mogoča na tleh narodovega jezika, bomo vsi jedini, ker je to tako jasna reč.

Ustavno življenje nam je doneslo vse drugo... (Tu smo rarad tiskovne svobode morali dopis odstriči. Ur.)

Iz slovenskega Primorja

9. julija. [Izviren dopis.] Bratje slavjanski, brez potnega truda, brez dolgotrajnega pomsleka, to lahko vidite, kako naj se za naprej imenujejo vsi rodi in rodovi velikanskega debela slavjanskega! Za gotovo rečem in trdim, da nam nij treba izmišljovati ali iskati si novega imena, s katerim naj bi zvali vse slavjanske narode. Imamo slavno ime, katero naj bode dika in ponos vsakemu Slavjanu. „Jaz sem Slavjan z dušo, s telom“: s srcem in s prstom ti kaže vsenarodni pesnik, katero naj bi bilo in katero naj bode v vselej bodočnosti ogromnega naroda našega vse skupno ime. Zato nam nij več treba bratovskega boja, krvave bitve, literarnega klanja glede skupnega imena. Kako strašna bi bila slepota vsakega narodnjaka, ukvarjajočega se še dandenes o malej — sicer prevažnej stvari; osobito, ko je vsak pametnik prepričan, koliko škode in zopet škode provzroči mejso-bojni, bratovski, hišni prepir in nemir. Izdajica bodi tisti, kateremu vró protislavjanske misli po glavi. Ime — slávoslavno ime slavjanskega naroda je bilo v žalostnej prošlosti: starodavno ime je v radostnej sedanosti: prirojeno ime nam bode v bratovskeji bodočnosti: — Sloven ali Slavjan. — To ime je ime slávoslavno, starodavno prirojeno ime vsem slavjanskim plemenom. Kje je lepše? kje slavnejše? kje je veličastnejše ime — celotno ime od imenovanega imena? Ali more kakšen novotar krasnejše imenovati vseslavjanski naš narod? Ali mu more dati estetičnejše ime od danega mu imena? In kdo mu je prikoval in vkoval lepo doneče ime vse splošno ime? — Narod sam in naroda proroki — slavjanski pesniki so se tako imenovali in se tako imenujejo. Ko rabijo slavjanski pesniki in drugi vsenarodni možje besedo Slavjan ali Slovan, ali Sloven (to je vse jedno) navadno mislijo in govoré o vseskupnem narodu slavjanskem. Narod nam tedaj in naroda pes-

nik si je vtisnil primerno ime — pravo ime za pravo moralično bitje — za slavnoslavno rod slavjanski, ta veliki rod velike bodočnosti. To pa rečem zato, ker pri meni velja, da narod in pesnik — pesnik in narod, je vse eno. Narod čuti s pesnikom in narodni pesnik čuti z narodom. S pričo tega rečem in trdim: — Slavjani smo bili, Slovjani smo, Slavjani bomo in Slavjani bodimo, bodimo bratje mej soboj, narodu v prid in korist, v prid in korist tudi tujim narodom, ako nam bodo prijazni in prijateljski. Drugače pa spremenimo prijazno obličje v obličje branilno, bojevalno. Složni bodimo v imenu, v besedi in narodnem dejanju. Tako imenujmo se, kakor se imenuje narod in kakor ga imenujejo narodni proroki naši slavjanski pesniki. Oni so čutili potrebo in in nujnost splošnega imena za vsa sorodna naša plemena. Zraven tega nas tudi drugi narodi uže „Slovence“ imenujejo, ali pa „Slavjane“. In staro gaslo je, da „inter duo eligitur unum, tertium non datur“. Iz splošnega imena izvira samo ob sebi splošni jezik — vseslavjanski literarni jezik, kateri je tako potreben kakor vseslavjansko ime. — Kateri naj bi bil, lahko ugane vsak pametnomisleči Slavjan. Budilovič ga je imenoval. — Brez slavjanskega imena nij in je ne bode narodne omike, narodne prosvete, narodne sloge ali tudi brez narodnoliterarnega jezika nij in je ne bode velike narodne omike, narodne sloge. Ime je skleneno z jezikom in jezik je sklenen z imenom. Za prvo je treba najprej in najprvo skrbeti, drugo nastane samo ob sebi. Ako se vse to mišljenje izvrši, izvršil se je — saj deloma — slavjanski ideal.

Domače stvari.

— (Ljubljanski magistrat) je v prvem polletju 1878 kaznoval 88 voznikov zaradi hitre vožnje ali popuščanja voz brez varha; 32 strank zaradi prezgodnjega izvažanja gnoja in osnaženja ulic, 10 fjakerejev; policaji so prijeli 741 ljudi, mej temi jih je bilo 267 sodniji izročenih, 301 po šubu odgnanih, 173 policijsko kaznovanih.

— (Izginil) je logar Jakob Šušteršič iz Vrda pri Vrhniki 28. m. m., in se sumi, da se je sam umoril, da si nijšo še njegovega trupla našli. Njegovo puško so v gozdu našli na tleh, eno cev izstreljeno, drugo nabito, a blizu lužo krvi. Sodi se, da se je le obstretil, a potem dalje vlekel, in v vodo vrgel.

— (V Zagrebu izhajajoča „Kroatische Post“) prinaša v sredo 10. t. m. uže IV. članek iz Maribora o Slomšekovej prepovedanej svečanosti. Žalibog, da iz dobrih tam povedanih političnih refleksij mi v svojej „tiskovnej svobodi“ ne smemo ničesa ponatisniti.

— (Nov veliki zvon) 50 centov težak so dobili v Semiču. „Sl.“ se piše, da je vse strmelo nad takim glasom, to je bobnenje, kakor ga nij od Ljubljane do Karlovca. Zvon je res krasen, nič manj po glasu, kakor po vnanjej obliki, in je mojstru Hilzerju iz Dunajskega Novega mesta na vso čast. Torej zopet Hilzer. Naj naši obrtniki iz tega uče se, da je dobro z narodom hoditi, ne pa proti narodu.

Razne vesti.

* (Proti socializmom.) Na Dunaji je bil pred porotniki 9. t. m. na jedno leto teške ječe obsojen urednik socialno demokratičnega časnika „Socialist“ zaradi kaljenja javnega miru.

* (Razsuto mesto.) Iz Zalutne na Erdeljskem se poroča, da je strahovit vihar 3. t. m. podrl skoraj polovico imenovanega mesta, ter razsul cerkve in poslopja.

* (Trikrat oženjen.) V Oseku je služil pred dvema letoma diurnist Buscar, ter se je v tem času z mlado Magiarko oženil in z njo v zgorenjem delu mesta stanoval. Pri uradu kjer je služboval je pa nekaj ozoljufal in potem ubegnil. Takoj se je izvedelo, da ima še jedno ženo v dolenjem delu mesta, s katero se je bil v Zagrebu oženil. Nedavno pride nek uradnik v Ilok, ter izpozna Buscarja pri tamošnji sodniji, kjer je dobil službo. Oni uradnik ga sodniji ovadi, in bivšega diurnista, ki je mej tem tudi uže v Iloku se oženil, dejali so v zapor. A posrečilo se mu je zopet pobegniti: razsul je peč in ušel.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Maribor 11. julija. Deželno namestništvo je z razsodbo od 6. t. m. vročeno 11. t. m. od mestnega župana dr. Reiserja zaradi Slomšekove slovesnosti ukazano ustavljenje delovanja tukajšnje čitalnice in tudi prepoved občnega zbora odbora za Slomšekov spomenik — ovrгла.

Poslano.

50 Gulden für einen aufklärend rechtsgiltigen Beweis, dass die Deutschen und Jene, die sich so nennen, im Allgemeinen als Menschen wahrhaft besser sind, als die Slaven, Slovenen; überhaupt die slavischen Stämme.

Uebergenug Veranlassung gibt die beliebte verächtliche Art und Weise, mit welcher wir Slaven von besagten zwei Qualitäten Leuten gar so ungenirt behandelt werden, und man sich sogar schon erkühnt, uns in unseren friedlichen Wohnungen ohne jeglichen Grund schimpflich zu überfallen, wozu ich ein Beleg liefere.

Herr Mergenthaler, Lederfabrikant oder Meister in Selo bei Laibach, kam vor einigen Monaten zum 1stenmale in mein Haus, nachdem er sich früher einmal durch einen Bekannten als Landsmann meiner Schwiegertochter andeuten liess; er wurde von mir freundlich empfangen, und nach mehr als 1 1/2 stündigem Verkehr verabschiedeten wir uns gegenseitig recht freundschaftlich.

Am 25. April d. J. betrat Herr M. zum 2tenmale meine Wohnung mit der Anfrage, „ob meine Schwiegertochter Etwas in ihre Heimath zu berichten habe“, was aber verneint wurde.

Mein Besucher setzte sich und fing ohne irgend eine Anleitung an: „Wissen Sie, ich gehe heute Nacht nach Deutschland, wir Deutsche haben die Cultur und Civilisation, während die Slovenen dumm und lauter Esel sind; auf die Esel muss man reiten, und wir werden sie niederhauen.“ In dieser Art mit verschiedener Motivirung ging es so fort, wobei die Esel zahlreicher um mich herumflogen, als im höchsten Sommer die Fliegen. Darauf erwiderte ich: „auch ich bin eine dumme Slovenin, meine aber, dass wir doch nicht alle Dummheit, wohl aber sehr viel Geduld besitzen, welche durch den mehr hundertjährigen Druck grossgezogen wurde, es aber doch nicht fest steht, ob diese ruhige Gelassenheit beibehalten wird; zudem in Oesterreich die Italiener und Magyaren konstatiren, es sei von der menschlichen Natur gar zuviel verlangt, dass sich eine mit Geld und Blut gleichbesteuerte Nation von einer zweiten unaufhörliche Plakerei und die beliebte Selbstüberschätzung gefallen lasse. Es wäre auch möglich, dass die slavischen Gefühle denn auch einmal zur höchsten Thätigkeit angespornt werden könnten, wozu die Neuzeit sehr lehrreich ist. — Die Erde ist in steter Bewegung und die Menschen machen allerlei Turnsprünge und Künste, und es kommt nur zu leicht zu einer Wendung, wo die Verachteten die höchsten Ehrenstellen einnehmen; überhaupt ist aber auch noch nicht konstatiert, dass die geistige Begabung ausschliesslich ein preussisches Fabrikat sei. Jene ist Gottes! und ist noch jetzt mancher Deutsche derselben bedürftiger als mancher Slave.“ Preussisch wollte aber der Schwabe durchaus nicht sein, und sagte: „ich bin ein Jungslavene, ich gehe auch in die Citalnica“. Ich entgegnete: „das können Sie nicht sein, wenngleich Sie dort zeitweise essen und trinken; und ebenso kann ein Slovene kein Deutscher, wohl aber ein Renegat werden, womit er sich selbst ein geistiges Armuthszeugniss ausstellt.“

Herr Mergenthaler schien erschöpft, und verlangte — als wäre er in einem Kaffeegasthaus — einen Kaffee, welchen ich gleich anordnete, und weil der Kaffee nicht momentan servirt wurde, sagte der Kulturmann: „bei mir muss Thee und Kaffee in 5 Minuten auf dem Tische sein“. Was ich geflissentlich überging, denn: ich gestehe offen, dass ich, trotz dem mir angeborenen Muth, trotz der spitzigen Waffe, die Vielen meines Geschlechtes eigen, und ich nicht am schwächsten damit bedacht bin, wortkarg wurde, und überlegte, wie solch eine Civilisation aufzufassen und zu behandeln sei.

Mein Gast trank nun den anbefohlenen Kaffee aus, und verhiess mir darauf „ein Andenken von Deutschland mitbringen zu wollen“, wofür ich mich bedankte und beisezte: „was ich benötige, werde ich mir schon selbst kaufen“, — darob erhielt ich die Antwort: „auch ich hätte mir einen Kaffee kaufen können; wissen Sie,“ fuhr er fort, „ich kam vor 2 Jahren mit 8000 fl. nach Laibach, und jetzt habe ich 15.000 fl.; diese dummen slovenischen Esel arbeiten mir um 4 fl.; ich kann mir keinen Deutschen einstellen, weil ich diesen 14 fl. zahlen müsste. Ja, diese dummen Slovenen sind lauter Esel, und auf den Esel muss man reiten, den sonst würden Sie auf uns reiten, aber wir werden Sie niederhauen.“

Meine Schwigertochter war über die humane Art und Weise empört, und sagte ihm, es sei nicht schön die Leute hier auszunutzen und Sie hintennach noch zu beschimpfen, sie drohte ihm „sie werde diese Leute aufklären“, wonach sie indignant fortging.

Mittlerweile brachte mir ein Mann den Wollzins, und ich frag ihn bezüglich eines Sparherdes, worauf er antwortete „bo že“ (wird schon). Der Mann empfahl sich mit dem üblichen „z Bogom“ und ging. Noch war er nicht durch die Ausgangstüre gekommen, als ihm die Esel sammt Anhang nachflogen. Erstaunt frag ich, weshalb? und erhielt folgenden Bescheid: „ein Deutscher hätte raisoniert und aufbegehrt, während dieser Esel sagt: „bo že“.

Ich fand mich in solch eine Logik nicht und blieb still, was wahrscheinlich M. bewog zu sagen: „Heute bin ich froh, und wenn Sie zu mir kommen, können Sie auch mit mir froh sein.“ — Solche Koncessionen mag ich nicht, und ich antwortete: „Das werde ich nicht thun, kann ich in fremden Häusern nicht freundschaftlich verkehren, so bleibe ich lieber daheim.“

Nach vielen derartigen Provokationen stand der eifrige Eselreiter endlich auf, und ich bekenne, dass es mich eine Selbstüberwindung kostete, ihm die Hand zu geben und ihm glückliche Reise zu wünschen; wofür er, wie es schien, erkenntlich sein wollte, und mir sagte: „wenn ich von Deutschland zurückkomme, werde ich Sie wieder besuchen“. Da ich mich aber zum Abgehen nicht tauglich halte, so protestierte ich mit dem: „Herr M. Als Slovenin fühlte ich für und mit meinen Landsleuten, und halte mich nicht verpflichtet, uns in meinen vier Wänden von Ihnen beschimpfen zu lassen, folglich meine Thüre in Zukunft für Sie nicht mehr offen ist.“

Er ging, ohne ein Wort zu erwidern, was mir das Vernünftigste erschien.

Nach Herrn M. Rückkehr von Deutschland wurde mir kolportirt, er habe gesagt: „ich habe mich mit der Kogl zerkriegt“.

Ein Krieg bedingt jedenfalls irgend ein Interesse, welches aber meinerseits in keiner Beziehung vorhanden sein konnte, weil mir und meinen Angehörigen dieser deutscher Kulturträger ganz fremd war.

Zweck dieser Veröffentlichung ist, erstlich, die gewünschte Aufklärung, und ferner, dass wir Slaven solche Ereignisse unserem Gedächtniss einprägen, und die nachfolgenden Fragen zur rechtsgiltigen Lösung zu bringen trachten.

1. Wo der Grund solch sich wiederholender Imperitinenzen und der dagegenwirkende Schutz und Abwehr zu suchen sei?

2. Ob, und durch Was wir das nieverjährte Menschenrecht verwirkt hätten?

3. Ob wirklich das Deutschsein, oder sich deutsch nennen, für uns der Inbegriff der Vollkommenheit zu sein habe?

Meine unmassgebliche Ansicht ist:

Nicht durch eine deutsche, sondern durch eine weisere höhere Anordnung wurden wir Slovenen stabilisiert; freilich erfreut sich gegenwärtig unsere Inferiorität eines solch bedeutenden Rufes, dass wir nahezu schon selbst daran glauben könnten, wäre uns nicht ein geringer Abfall des Wissens (ob deutsch oder einer andern Nation gehörig?) zugekommen, welcher uns begreiflich macht, dass die reclamierende Konstatierung unserer Miserabilität und Nichtigkeit unsere Denaturalisation beabsichtigt, welche, so hoffen wir, nicht gelingen wird; indem das vielhundertjährige Andwanddrücken mehrerer gegnerischer Nationen die vielfältig vertheilten Slaven bis jetzt doch nicht erdrücken konnte. Menschen, welche Herz und Kopf am rechten Flecke haben, treffen ohne Studien eher das Richtige ihrer Lebensaufgabe, als so mancher Gelehrte, welcher, wenn er sich und andere nicht belügt, auch weiss, dass auch künftige Generationen, so wie er, in den gelehrten Bruchstücken wählen werden, ohne behaupten zu dürfen, „das, was ich festgestellt, ist gut und recht“. Diejenigen aber, die gegenwärtig politisch gegen Gottes und das Naturgesetz handeln, werden auch nur insoweit als Mittel zum Zweck bestehen, als es dem Ganzen dienlich ist; und fast

könnte man mit Gewissheit sagen, dass der Schimpf und Spott das Gegentheil von dem Gehofften bezwecken wird. Welch immer eine Nation die Nächstenliebe nicht als höchste Menschenpflicht anerkannt, und sich mit pharisäischem Dünkel hervorzuheben sucht, vermag den edlen organisierten Zöllner nicht zu belehren; dieser fühlt instinktiv, dass, wo viel Licht, auch viel Schatten sei, und nicht Alles Gold ist, was glänzen will.

Gott hat uns Slaven werden lassen, und wir werden es bleiben, und das Pfand, das er uns anvertraut, nicht vergraben. Und nennt man die Slaven auch Esel, so werden diese im gegebenen Falle dieser Kreatur normale I. A. Zustimmung zu unterdrücken suchen, wenn sie sich nicht skorpionartig selbst umbringen wollen.

B. Kogl.

Zanimivo

je v današnji številki našega časopisa objavljeno naznanilo sreče Samuela Heckscher-ja senr. v Hamburgu. Ta hiša si je s svojim promptnim in tajnim izplačevanjem tu in v okolici dobljenih svet tako dobro ime pridobila, da vsacega nže na tem mestu na njen današnji inserat opozorujemo.

Umrli v Ljubljani.

5. julija: Josefa Pogibu, hči delavca, 4 m., Florjanove ulice št. 20, vsled atrofije.

6. julija: Baltazar Zangellini, v prisilnej delavnici, 42 l., tpoplexia cerebri. — Urša Meršin, vdova, od Vešča št. 46, 52 l., povožena na kolodvoru od brzovlaka. — Jaroslav Mačak, sin c. kr. geometra, 5 m. 1 dan, v dijaških ulicah št. 2, vsled krča v grlu.

8. julija: Johana Podkrajšek, hči mestnega ekonoma, 40 l., v kolizejskih ulicah št. 24, vsled vnetice možjan. — Pavlina Ložar, hči delavca, 6 m., na Zabjaku št. 5, vsled popolnega oslajbljenja.

9. julija: Alojzij Pistic, učiteljski kandidat v II. letu, 18 l. 5 m., na žitnem trgu št. 2, vsled pljučnega odkrvavljenja.

V deželnej bolnici.

21. junija: Frančiška Zdravč, hči gостаča, 5 l., vsled pnevmononije.

23. junija: Johana Ločnikar, žena delavca, 40 l., na srčneji hibi.

25. junija: Martin Štefančič, delavec, 31 l., na tuberkulozi. — Franc Vejevec, otrok delavca, 7 m., na pljučnej vnetici.

26. junija: Marjeta Franovič, gостаčka, 56 l., na trganji po udih.

27. junija: Urša Kaufman, žena čuvaja, 53 l., na pljučnej tuberkulozi.

29. junija: Bernard Dolencec, posestnik, 73 l., na pljučnej vnetici.

30. junija: Marija Kristof, vdova delavca, 61 l., na pljučnej tuberkulozi.

Dunajska borza 11. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	65	gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67		30	
Zlata renta	75		60	
1860 drž. posojilo	114		—	
Akcije narodne banke	830		—	
Kreditne akcije	260		10	
London	115		95	
Napol.	9		29 1/2	
C. kr. cekini	5		52	
Srebro	101		40	
Državne marke	57		35	

Mladenich,

ki je dobro dovršil spodnjo gimnazijo, in kateri je zmožen nemškega in južno-slovanskega jezika, sprejme se za praktikanca v lekarnici

(211—2)

F. Wacha v Metliki.

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebštin za morjevece (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—32)

Komi

se išče za prodajalnice mešanega blaga pod dobrimi pogoji. Ponudbe s potrebnimi spričevali naj se pošljejo J. Modicu v Novos pri Rakeku do 15. t. m. (208—3)

Wir empfehlen geschätzt. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel, Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergerasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(195—19)

Glavni dobitnik ev. 450.000 mark.

Naznanilo sreče.

Dobitke garantira država. Prvo vzdiganje: 18. i 19. julija.

Vabilo na udeležitev dobitnih šanc

velike, od deželne vlade garantovane denarne loterije, v kateri se mora nad

8 milijonov 800.000 mark gotovo dobiti.

Dobitki te ugodne denarne loterije, katera ima po načrtu le 86.000 lozov, so sledeči:

1 dobitnik ev. 450.000 mark	108	od 3000 mark
spec. 300.000 mark	213	" 2000 mark
1 od 150.000 mark	1	" 1400 mark
1 " 80.000 mark	523	" 1000 mark
1 " 60.000 mark	848	" 500 mark
3 " 40.000 mark	1000	" 300 mark
3 " 30.000 mark	75	" 240 mark
1 " 25.000 mark	35	" 200 mark
5 " 20.000 mark	50	" 160 mark
12 " 15.000 mark	27800	" 142 mark
1 " 12.000 mark	2900	" 122 mark
22 " 10.000 mark	50	" 120 mark
1 " 8.000 mark	25	" 100 mark
4 " 6.000 mark	4900	" 94 mark
62 " 5.000 mark	50	" 70 mark
5 " 4.000 mark	2900	" 66 mark
	2900	" 38 mark

kateri se bodo v malo mesecih v 6 oddelkih gotovo odločili.

Prvo vzdiganje dobitkov je uradno na dné 18. in 19. julija t. l.

nastavljeno, ter stane

cel originalni loz le 9 gld. 30 kr. a. v., pol original. loza le 4 gld. 65 kr. a. v., četrt original. loza le 2 gld. 33 kr. a. v., ter te od države garantovane originalne loze (ne prepovedane promese) proti frankovanej poslatvi svote tudi v najoddaljenejši kraje razpošiljam.

Vaak udeleženec dobi zraven originalnega loza tudi originalni črtič z državnim grbom zastoj, ter se mu takoj po vzdigovanji dobitkov nezahtevano pošlje uradni listek vzdignjenih števil.

Izplačevanje in razpošiljanje dobitkov izvršujem direktno jaz interesentom z najbolj strogo tajnostjo.

Naročila izvršujejo se najlaglje po poštenu povzetju.

Naj se tedaj naročila zaupno pošljejo na

Samuel Heckscher senr.,

Banquier und Wechsel-Comptoir in Hamburg. (213—2)

Tužci.

10. julija:

Evropa: Pfeifer iz Celja. — Stoyer iz Trsta. — Lončarič iz Selc. Pri Slonu: Mollé iz Kranja. — Kliner iz Dunaja. — Schwachhofer iz Gorice. — Pleiweiss iz Dunaja. — Berthold iz Trsta. — Janer iz Gradca. — Ladstätter iz Domžal. — Strohl iz Brna.

Pri Malici: Wüdl iz Dunaja. — Klemensiewicz iz Gradca. — Oberman iz Kočevja. — pl. Pilecky iz Dunaja. — Mitterer iz Gradca. — Globočnik iz Vrhnike. — Eisner iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: dr. Vessely iz Ljubljane. — Volker iz Krakova. — Orenčič iz Zagreba.

Loterijne srečke.

V Gradci 6. julija: 71. 88. 68. 54. 33.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

V soboto, 13. t. m. se bodo na dvorišči v hotelu „Stadt Wien“ prodajale uže

rabljene postelje, omare itd.,

in v sredo, 17. t. m. se bodo na dvorišči nekdanje gostilne „zur Schnalle“ deli podrene hiše, kakor:

vrata, okna itd.,

na javnej dražbi prodajale.

Pričetek vselej ob 9. uri dopoldne.

(215)

Kranjsko stavbeno društvo.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.